

KVINDEN OG SAMFUNDET

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund

Nr. 13.

Kontor: Nørregade 33, St.

28. Juni 1902.

Udgaar hveranden Lørdag.

18. Aarg.

Koster 50 Øre Kvartalet (+ 9 Øre i Postpenge i København. + 11 Øre i — i Provinserne.) Enkelte Numre 10 Øre.

Julie Laurberg,

Fotograf.

Hotel du Nord.

Indgang ad Porten.

Elevator.

Marie Steffensens Skole

for Snitmønstertegning,

Tilskæring og Kjølesyning,

Zinngade 2, 2. Sal.

EMMY THULSTRUP.

Hjemmelavet Konfekt,

tilkendt eneste

Panoptikon V, 1ste Sal o. G.

Telefon 26543.

„Bog og Naal“,

nordisk Tidsskrift for kvindelig Opdragelse og Undervisning, er Organ for Foreningen „Den danske Pigeskole“ samt for Foreningerne inden den norske Pigeskole. „Bog og Naal“ udgaar en Gang om Maaned. Det koster 75 Øre Kvartalet og kan bestilles paa ethvert Postkontor i Danmark, Norge og Sverige samt paa Bladets Ekspeditionskontor i Silkeborg.

Dansk Kvindesamfunds Fagskole for Syersker

modtager **Elever gratis**

samt **Bestillinger paa Kjølesyning.**

Cort Adelersgade 2, 1. S.

I Deres egen Interesse
maa de bestille Deres

FODTØJ

hos **Kjeldgaard, 9 Landemærket 9,**
(lige for Trinitatis Kirke)

som leverer smukt og bekvemt Fodtøj
til rimelige Priser.

Silkesko overtrækkes.

Dansk Kvindesamf. Fæstekontor,

Nørregade 33, St.,

anviser Husbestyrerinder, Kokke-, Stue- og
Barnepiger.

Klager over Mangler ved Forsendelsen bedes skriftligt indsendt til S. Ras-
mussen, Ravnsgade 19, 2. Sal.

Redaktøren træffes i sit Hjem,
Amalievej 9, sikkrest 5—7.

Bøger og Blade bedes sendte til samme
Adresse. Mundtlig Besked modtages
paa **Dansk Kvindesamfunds Kontor**,
aabent 8—7 og hertil bedes man hen-
vende sig om alt Ekspeditionen ved-
rørende.

St. Hans.

Se, sangen den gaar
saa let udi vaar;
men tonernes dans
gaar højt ved St. Hans,
med varmende sol og skærsommer
og engen staar gylden af blomster.

Og skoven staar grøn,
saa yppig og skøn,
hvert træ har i gem
et sangfuglehjem.
hver eneste gren er en gyng,
hvor fædre for Børnene synge,

Over bølgende vang
staar luften i sang,
hver græstue blød
har sang i sit skød,
selv heden har fløjtende sange,
om stundom det sitrer lidt bange,

Ja tonernes dans
gaar højt ved St. Hans:
ti himlen er blå
og sorgerne smaa,
hver eneste Mund, der har tunge,
maa højt om Guds storværker sjunge.
M. B.

**Forbud mod Børns Arbejde
i forskellige Erhverv.**

Hvorvidt Lovgivningsmyndighederne,
der her til Lands udelukkende bestaar
af Mænd valgte af Mænd, har mor-
alsk Ret til gennem Lov at indskrænke
myndige Kvinders Arbejde, kan der
være delte Meninger om. Der kan
derimod næppe være delte Meninger
om, at det ikke blot er humant, men
lige frem nødvendigt, at Myndighederne
gennem Vedtægter og Bestemmelser
beskytter Børn og umyndige Personer
mod den Overlast, Overanstrengelse
og moralsk slette Paavirkning, som
disse kan blive udsat for ved forskel-
lige Arter af Erhvervsvirksomhed.

Det kan derfor kun vække Glæde,
at Landets to største Kommuner — Kø-
benhavn og Frederiksberg — vedtager
Bestemmelser, der paa mange Maader
vil virke beskyttende herimod.

Det bestemmes saaledes, at Børn
under 12 Aar ikke maa tages i Tjene-
ste i Beværtninger, paa Keglbaner,
ved Karussell og Skydeindretning, men
— mærkeligt nok — har man strøget
Bestemmelsen om at forbyde Børn at
medvirke ved Varietéerne. Er der
noget „Forlystelsessted“, der er demo-
raliserende for Børn, hvad enten de
er Tilskuere eller medvirkende, saa
turde det være Varietén! Og kan
Forældre ikke indse, at de leder Bar-
net i Fristelse ved at lade det gøre
Tjeneste i Varietén, saa burde Myndig-
hederne bibringe dem en Forstaa-
else heraf selv om saadanne For-
bud vilde kunne omgaas. Det kan jo
snart ethvert Forbud.

Ellers er der kun godt at sige om
„Vedtægterne.“

Det er godt, at det forbydes Børn
under 12 Aar at beskæftiges som Løn-
arbejdere ved Ombæring af Mælk, Brød,
Aviser, ved Aftapning af Øl og Petro-
leum for Forretningsdrivende og ved
Udøvelse af Handelsvirksomhed for
Fremmede. Lad det, saa vidt muligt
være voksne Mennesker, der bliver
Lønarbejdere. Barnet under 12 Aar
skal danne Hjerne, Krop og Karakter
og maa derfor ikke overanstreges!

Om Børn over 12 Aar, siger Be-
stemmelserne, der formodentlig snart
træder i Kraft, at de ikke maa beskæf-
tiges ved før nævnte Virksomheder i
mere end 6 Timer af Døgnet (deri
indbefattet 1½ Times Hviletid) og kun
i Tiden mellem 6 Morgen og 8 Aften,
og kun indtil 1½ før de skal søge
Skolen, og de maa slet ikke arbejde
paa Søn- og Helligdage.

Der vil ved disse Bestemmelser
være gjort et stort Skridt henimod at
forhindre Misbrug af Børns og unge
Menneskers Arbejdskraft.

Maatte nu Forældre tage godt imod
denne „Beskyttelse“ og ikke søge paa
en eller anden Maade at omgaa „Ved-
tægten“ og udbyde deres Børns Arbejds-
kraft, selv indtil Overanstrengelse!

Thi ganske vist tager et Barn ingen
Skade af at arbejde, tværtimod! Men
Arbejdet maa ikke overstige dets Kræf-
ter, eller forhindre det i at faa den
nødvendige Hvile og Søvn.

Louise Nørhønd.

J. Blicher-Clausen: Farbror Frans.

(Det nordiske Forlag.)

Karin Michaëlis: Barnet. (Gyldendal.)

Hvor forskellige disse to Forfatter-
inders Talenter end er af Art og Værdi,
saa frembyder de dog det Ligheds-
punkt, at de er Udløbere af hver sin
Tids Aandsretning. Alene Maaden,
hvorpaa deres Heltinder indføres for
Læseren, gør denne straks klog paa
de Musers forskellige Afstamning, som
har fostret dem.

Medens Fru Blicher-Clausens Kaja
træder Gangen saa let hen ad Vester-
bro, at det ser ud, „som hun kom
dansende“, mens Skøjterne, der „hang
over den runde Arm, sang mod hin-
enden i en klingende Vals“, havde
Fru Michaëlis' Andrea, saa længe hun
endnu var ved Helsen, sin Morskab
af, at ro paa Aaen i sin hvide Baad,
medens hun sang og hujede, saa det
lød helt ovre i Bakkerne — eller hun
laa plat paa sin Mave i Bunden af
Baaden og spiste kolde Pandekager og
drev for Strømmen.“

Hvem kan, trods de viltre smaa
Pandekrøller og det forholdsvis mo-
derne Paahæng, Skøjterne, tage fejl
af Kajas Datter-Forhold til Tressernes
krinolineomstruttede, i Formødernes
Fodspor artigt trippende Ungmø? —
Hvor, om ikke i hine Tiders Ungpige-
drømme, findes et saadant Umulighedens
Mandfolk, som Farbror Frans? — Hvor,

om ikke i det yderste Led af en præke-
syg gammel Jomfru-Tantes advarende
opløftede Pegefinger, findes Sidestykket
til Peter Dam? Fru B-C. giver Kvint-
essensen af disse to Modstykkers Væ-
sen i følgende Linjer:

„Han (Farbro'r Frans) havde haft
sin Del af Hverdagsdragten, han og
saa — Livet havde skaaret den til
ham i bitte smaa Strimler, men da
han fik Sorg, var det ligesom hans
Klædning blev usyet, vævet fra øverst til
nederst, thi der er intet, der adler Men-
nesket saaledes som en stor Sorg.
Farbro'r Frans, havde altid tænkt smaat
om sig selv, og han havde altid kræ-
ver det yderste af sine Evner. Han
hørte til de stærkt personlige Menne-
sker, de, der har Mod til at vedkende
sig Idealerne. — Det er dem, som
naaer Toppen — Maalet i sidste og
højeste Instans! Peter Dam havde
aldrig haft Syn for sin egen Lidenhed
— derfor naaede han aldrig Toppen.“

„Dette er Toppen af Penne-Hastighed,
men Mening er der ikke i det.“

„Og saaledes væves der „stilsfærdigt“
Side op og Side ned, langt over de
halvtredje Hundrede i Træk. At der
ogsaa forekommer noget kønt i Bogen,
nægtes ikke, t. Eks. der, hvor Kaja,
dødssyg efter sit Barns Fødsel, tilstaar
Farbroderens sin Kærlighed, og senere
hen Skildringen af hendes Fortvivlelse
over hans Død. Men intet levende-
gørende Pust af Kunst stryger igen-
nem den, ikke Spor af personlig
Holdning i Stil eller Tanke ejer den.“

Kom Fru B.-C.s Muse artigt trip-
pende, saa er Fru M.s at skue som
Nutids-Pigebarnet, der kommer an-
stigende paa sin Cykel med alle Tegn
oppe paa Uafhængighed. Ogsaa hen-
des Talent mangler personlig Holdning.
Det minder om den Slags unge Piger,
der søger efter en Form for deres
Væsen. Vel at mærke, ikke saadanne,
som, selv uden Særpræg, tager Farve
af alt, hvad der synes dem ud over
det almindelige, men af dem, hos hvem
et Overmaal af Ungdomskraft og Mod
for en Tid sætter deres Væremåde i
uberegnelige Svingninger, inden den
bliver til det rette Udtryk for deres
personlige Ejendommelighed.

Fru M.s Forbillede kendes tydelig
nok, straks man aabner Bogen.

„Barnet skulde dø. Barnet maatte
dø. De ønskede det begge — nu.
Nu ønskede de det.“

Barnet ønskede det med.

Det var, som Stuerne rundt om
stod og døde, som Hjemmet blev en
kold, stum Gravhvælving, der ikke
kom Livet og de Levende ved.“

Og senere hen, Side 13:

„Moderen gik gennem de høje Stuer,
hvor Planterne stod og visnede og
gjorde Luften kvalm, for ingen kom
dem i Hu med Væde.“

Men snart glemmer Forf. dem for
mere og mere at leve sig ind i den
lille Kvindespires Sjæleliv, der ideligt
og ideligt rejser sig i Kamp mod
Dødens Ispust. Den Scene, hvor
Faderen gaar omkring paa Gulvet med
Datteren „hans lille Sjel“, i sine Arme
og næsten ikke kan faa sig selv til
at lægge hende fra sig igen, er over-
vældende smuk. Og rentud henrivende
er Samværet mellem hende og Mode-
ren den sidste lange Nat, hun lever,
hvor hun i en sidste Opblussen af det,
der hele Tiden har brændt hende i